

Від редактора

Ця книга відкривається зверненням президента Всесвітнього клубу одеситів Івана Ліптуги до одеситів – де б вони (ми) не жили зараз. «Одеситів колишніх не буває» – це постулат Михайла Жванецького, я б сказав, перший закон його (нашого) кодексу моралі та здорового глузду. Зараз ви, наші читачі, прочитаете документ, який зветься «Всесвітній клуб одеситів: новий етап, нова стратегія». Але перед планами на майбутнє ви ознайомитеся, з чим клуб прийшов до 2026 року. Серед досягнень і те, що вже двадцять шість років безперервно виходить альманах «Дерибасівська – Рішельєвська».

«Якщо ви зараз читаете те, що тут написано, то...» – є такий зачин у редакторів видань, які, скажімо так, не мають стопроцентної віри в те, що книга вийде саме у строк – не спізниться або взагалі... Сьогодні, зізнаюсь, я та мої товариші, які роблять альманах, перебувають у такому ж настрої. По-перше – йде війна, а по-друге, та далі – війна йде. Так ми хвилюємося чотири воєнні та й епідемічні роки.

Хвилюємося зараз, коли закінчується верстання дев'яносто дев'ятої книги.

Хвилювалися завжди, як і всі журналісти, яким притаманно чекаєти, що ж скажуть читачі, критики, колеги та й ті, що вагаються: дати чи не дати своє оповідання чи вірш в одеський альманах. За ці роки Євген Голубовський, Олег Губар, я – та з часом Іван Ліптуга відчували особливе хвилювання перед виходом «круглих» номерів – десятого, тридцятого, п'ятдесятого... Десь у середині шляху бібліографи нашої Національної наукової бібліотеки повідомили про те, що альманах встановив рекорд: виходить більше років, ніж подібні видання за всю історію видавничої справи в місті.

Коли замаячило число 100, з'явилася мета – досягнути його. Особливо хвилювалися ті, хто допомагав нам протягом усіх років, – небайдужі люди різних верств суспільства. Та й тепер так.

Прийшли жорстокі негаразди. Епідемія, війна. Та, зізнаюсь, як на мене, та й на всіх нас, найжорстокішим та найгіркішим горем виявилися втрати Євгена Голубовського та Олега Губаря. Женя пішов перед виходом дев'яносто п'ятої книги, Олег – раніше...

Нам судилося самим робити соту книгу та випустити її у світ без них – але й з ними. Тут наявні дві міри присутності. Перша – обидва вони відкривають перелік членів редколегії альманаху. Друга – більшість відповідальних та працюючих авторів, які готували, наприклад, цю книгу, – їхні учні та послідовники.

Згадаю Ганну Міхалевську – авторку романів (публікуємо главу з її нової книги) та «старосту» літературного клубу «Зелена лампа». Сьогодні професор Юлія Добролюбська вперше виступає з матеріалом про свого батька – професора Андрія Олеговича Добролюбського (та всю династію вчених), який з Олегом Губарем шукав та знаходив артефакти, пов'язані з історією Одеси.

Євген Деменок, який разом із Голубовським створював «Зелену лампу», – автор багатьох матеріалів про митців Одеси, які всесвітньо відомі та шановані.

Одна з останніх плідних ідей Євгена Голубовського – з початком війни кожна книга альманаху відкривається рубрикою «Під звуки повітряної тривоги». В ній вірші та проза наших авторів, створені під час чи під впливом ворожих нападів на місто. У дев'яносто дев'ятій книзі крім цього є розповідь про найдорожче – про жінок, які дають життя дітям як раз під виття сирен, гуркіт шахедів та ракет. Розповідь супроводжується портретами матерів та немовлят за авторством фотохудожниці зі світовим ім'ям одеситки Марії Тимофеевої.

Саме під звуки війни Людмила Шарга створила вірші, що увійшли у нову добірку в розділі «Поезія».

У розділі «Мистецтво – життя – мистецтво» цього разу домінують матеріали про наших земляків – видатних художників Михайла Жука, Соню Делоне, Олега Соколова – засновника клубу «Колір, музика, слово», творчість яких є доказом того, що Одеса має право на статус Міста ЮНЕСКО не тільки літературного, а й художнього – та й музичного. Ось тільки один приклад: у дев'яності роки до нас із перших номерів

приєднався засновник Місії Давида Ойстраха та Святослава Ріхтера Юрій Дикий. Він розповідає про всесвітньо відому унікальну одеську фортеп'яну школу, в яку великий педагог, професор Генріх Нейгауз відібрав наших талановитих, тоді молодих виконавців, які з роками здивували та підкорили весь світ. Одеса стала музичною Мекою, в яку у дев'яності роки приїхав молодий американський диригент Хобарт Ерл. У цій книзі – про те, як з ним наш філармонічний симфонічний оркестр став національним та гастролює по багатьох країнах.

У той час, коли американець Ерл керує симфонічним оркестром в Україні, корінний одесит Алекс Сіно стає у США лауреатом премій престижних фестивалів джазу в стилі латино, одержує вже другу нагороду «Гремі», пише та видає спогади про життя в Одесі – вірніше, про половину років свого життя. Ми друкуємо фрагменти цієї яскравої та дотепної книги, яка зветься «Грандіозний старий» та веде нас до Ільфа і Петрова...

Не раз та не два відомі спеціалісти з історії джазу казали мені про Одесу як місто, де він зародився у нашій країні, своєрідний та демократичний. Сьогодні Всесвітній клуб одеситів запрошує на концерти Джазового клубу імені Миколи Голощапова – друга нашого альманаху. У цій книзі – репортаж з клубу, де сьогодні можна навчитися свінгу і танцювати джайв та рок-н-рол...

За місяці, що пройшли з виходу дев'яносто восьмої книги альманаху, в нас з'явилися нові партнери – відома будівельна фірма «Stikon» та журнал «Nuxley»: разом з його редакцією ми проводимо Міжнародний конкурс на краще оповідання про Одесу. Умови змагання – в цій книзі. Переможців ми оголосимо у сотому випуску альманаху, який вийде у вересні, на День міста.

Фелікс Кохріхт

